

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-3-87 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-15/274-117
Karar Tarihi : 16.04.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER : Hakan Deniz KARAKOÇ, Osman Tan ÇATALCALI, Yusuf ÜLKER,
Mesut KOÇ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN :

- Sodexo Avantaj ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş.
Kavacık Mahallesi Ertürk Sok. No:1 K:1 Plaza Kat:2 Beykoz / İstanbul
- Edenred Kurumsal Çözümler A.Ş. (eski unvanıyla Accor Servis International A.Ş.)
Talatpaşa Cad. No:5 Kat:1 34394 Gültepe, Kâğıthane / İstanbul
- Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş.
Fulya Mah. Mevlüt Pehlivan Sok. No:12 Multinet Plaza Şişli / İSTANBUL

(1) **E. DOSYA KONUSU: Yemek kartı sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin üye iş yerlerine uygulanan komisyon oranlarını birlikte belirledikleri iddiası.**

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Yemek kartı piyasasında faaliyette bulunan Sodexo Avantaj ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş. (SODEXO), Edenred Kurumsal Çözümler A.Ş. (EDENRED) ve Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş. (MULTINET)'nin aralarında anlaşmak suretiyle üye iş yerlerinden kesilen komisyon bedellerini yükselttikleri,
- Üye iş yerlerinin kredi kartlı satışlar için yaklaşık %1 civarında komisyon ödemelerine karşın yemek kartları ile satışlarda bu oranın % 7 ve üzerine çıktığı,
- Anılan firmaların aralarında anlaşarak rekabeti ortadan kaldırmaları nedeniyle komisyon oranlarını düşürmeye yönelik tüm çabaların sonuçsuz kaldığı,
- Bu durumun özellikle yemek kartı kullanmaya alışan müşterileri için yemek kartları ile satış işlemi yapmak zorunda kalan küçük esnaf işletmelerinin faaliyetlerini son derece zorlaştırdığı,
- Bununla birlikte SODEXO, EDENRED ve MULTINET' in aralarında anlaşmak suretiyle, hizmet kullanmak isteyen işletmelere aynı şartları ihtiva eden sözleşmeler sunarak pazarlık imkânlarını ortadan kaldırdıkları

ifade edilmiş olup, söz konusu uygulamalar ile ilgili olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde gereğinin yapılması talep edilmiştir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.12.2013 ve 06.01.2014 tarihlerinde intikal eden başvurular üzerine hazırlanan 06.01.2014 tarih ve 2013-3-87/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 16.01.2014 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 14-02/52-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine

hazırlanan 07.04.2014 tarih ve 2014-3-87/ÖA sayılı Öneri Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; öneri konusuna ilişkin olarak SODEXO, EDENRED ve MULTİNET hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "*para temsili araçlarla müşterilere tüketime hazır yiyecek ve gıda temini pazarı*" olarak belirlenmekle birlikte, bu pazarın iki adet alt pazara ayrılması ve bu pazarların ayrı ayrı ilgili ürün pazarı olarak tanımlanması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu nedenle, yemek kartı firmalarının müşterilerin kullanıcılara dağıtacakları yemek kartları için yaptıkları rekabet için ilgili ürün pazarının "*kullanıcıların hazır yiyecek ve gıda tüketimlerini yemek kartlarıyla gerçekleştirmesi için yemek kartı hizmeti alımı*" pazarı olarak belirlenmesi, yemek kartı firmalarının üye işyerlerinde kendi yemek kartlarıyla alışveriş yapılabilmesi için yaptıkları rekabet içinse ilgili ürün pazarının "*yemek kartı kullanıcılarının hazır yiyecek ve gıda tüketimlerini gerçekleştirebilmeleri için yemek kartı hizmeti verilmesi pazarı*" olarak belirlenmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır. İlgili coğrafi pazar ise "Türkiye" olarak belirlenmiştir.
- (6) Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasında; "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmüne yer verilmiştir.
- (7) Yukarıda yer verilen madde uyarınca, yemek kartı sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin üye iş yerlerine uygulanan komisyon oranlarını birlikte belirledikleri iddiası 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında yasaklanan eylemlerden biridir.
- (8) Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, SODEXO, EDENRED ve MULTİNET'in ofislerinde yapılan yerinde incelemelerde söz konusu teşebbüslerin aralarındaki rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olan bir anlaşma içerisinde olduklarını işaret edecek bir bilgi ya da belgeye ulaşılamadığı anlaşılmıştır.
- (9) Dosya kapsamında, ilgili teşebbüslerin 2012 Ocak – 2013 Aralık tarihleri arasında müşterilerine verdikleri iskonto oranları ve müşteriler için belirledikleri vadelerin birbirinden farklı olduğu ve birbirleriyle uyumlu bir şekilde azalmadığı, benzer şekilde anılan teşebbüslerin 2012 Ocak - 2013 Aralık tarihleri arasında üye işyerlerine uyguladıkları komisyon oranı ve üye işyerleri için belirledikleri vadenin de birbirinden farklı olduğu ve birbirleriyle uyumlu bir şekilde artmadığı anlaşılmıştır. Bu çerçevede, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında rekabeti sınırlayıcı bir anlaşmadan ya da uyumlu eylemden bahsedilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.
- (10) Bu hususlar çerçevesinde, dosya konusuna ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (11) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 16.04.2014 Tarih ve 14-15/274-117 Sayılı Kararına

KARŞI OY

Önaraştırma raporu ve tüm dosya içeriğinden; yemek kartı sektöründe faaliyette bulunan şikayete konu teşebbüslerin üye işyerlerine uyguladıkları komisyon oranları ve vadelerin birbirlerinden nispi farklılıklar içerse de, bu farklılıkların bir anlaşma veya uyumlu eylem olgusunu ortadan kaldıracak derecede olmadığı, elde edilen bulguların anılan teşebbüsler arasında bir paralellik ve koordinasyon ilişkisi bulunduğu şüphesini doğurduğu kanaatinde olduğumdan, bu kuşkunun giderilmesi ve maddi gerçeğin hiçbir şüpheye yer verilmeyecek biçimde ortaya çıkarılması için sözü geçen teşebbüsler hakkında soruşturma açılarak sonuca ulaşılması gerektiğini düşündüğümünden çoğunluğun görüşlerine katılmıyorum.

II. Başkan
Kenan Türk

16.04.2014 tarihli ve 14-15/274-117 sayılı Kurul Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

Kurum kayıtlarına 06.12.2013 tarih ve 8190 sayı, 23.12.2013 tarih ve 8473 sayı, 06.01.2014 tarih ve 111 sayı ile intikal eden şikâyet dilekçelerinde; yemek kartı piyasasında faaliyette bulunan Sodexo Avantaj ve Ödüllendirme Hizmetleri A.Ş. (SODEXO), Edenred Kurumsal Çözümler A.Ş. (EDENRED) ve Multinet Kurumsal Hizmetler AŞ'nin (MULTİNET) aralarında anlaşmak suretiyle üye iş yerlerinden kesilen komisyon bedellerini yükselttikleri, üye iş yerlerinin kredi kartlı satışlar için yaklaşık %1 civarında komisyon ödemelerine karşın yemek kartları ile satışlarda bu oranın % 7 ve üzerine çıktığı, anılan firmaların aralarında anlaşarak rekabeti ortadan kaldırmaları nedeniyle komisyon oranlarını düşürmeye yönelik tüm çabaların sonuçsuz kaldığı, bu durumun özellikle yemek kartı kullanmaya alışan müşterileri için yemek kartları ile satış işlemi yapmak zorunda kalan küçük esnaf işletmelerinin faaliyetlerini son derece zorlaştırdığı, bununla birlikte SODEXO, EDENRED ve MULTİNET' in aralarında anlaşmak suretiyle, hizmet kullanmak isteyen işletmelere aynı şartları ihtiva eden sözleşmeler sunarak pazarlık imkânlarını ortadan kaldırdıkları iddiaları üzerine hazırlanan İlk İnceleme Raporu, Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma

açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bu karar uyarınca yapılan önaraştırma ve sonucunda düzenlenen Önaraştırma Raporu'nun Kurul'umuzda incelenmesi sonucunda mezkur kararı ile, kararda adı geçen teşebbüsler hakkında şikayetin reddi ile bu konuda soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar vermiş olup, bu teşebbüsler hakkında soruşturma açılması gerektiği düşüncesiyle aşağıda belirteceğimiz nedenlerle karara katılmıyoruz.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 1.maddesinde; Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 40.maddesinin 1.fıkrasında; Kurul resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan doğruya soruşturma açabileceği gibi, soruşturma açılıp, açılmayacağına saptanması bağlamında önaraştırma yaptırabileceği, aynı Kanun'un 41.maddesinde de; yapılan önaraştırma sonucunda düzenlenen raporu değerlendirerek soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği hükme bağlanmıştır. 40 ve 41.maddenin gerekçeleri incelendiğinde de; Kurul'un kendisine yapılan her türlü ihbar, şikayet ve başvuruyu mutlaka değerlendirmeye alarak, ihbar ve şikayetlerin ciddi bir şekilde ele alınmasının amaçlandığı, yaptırılacak önaraştırmadan sonra ciddi bulunan iddiaların derinleştirilerek soruşturma aşamasının yerine getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, önaraştırma sonucunda rekabet kurallarını ihlal eden eylem, karar ve anlaşmaların varlığının bulunmadığı hususunda kurula tam bir kanaat gelmesi halinde soruşturma açılmamasına karar verileceği, ancak önaraştırma sonucu elde edilen belge ve bilgiler bu kanıya ulaşılmasını sağlamıyorsa, bir başka deyişle bilgi ve belgelerin yetersizliği nedeniyle böyle bir kanaate varılamıyorsa soruşturma açılması gerektiği açıktır. 4054 sayılı yasanın yukarıda açıklanan amacına hizmet etmek adına, soruşturma açılmamasına karar

verilebilmesi için önaraştırma sonucu elde edilen bilgi ve belgelerin, olayda rekabet ihlali olmadığını açık olarak ortaya çıkarması gerekir. Danıştay'ın yerleşmiş içtihatları⁽¹⁾ da bu yöndedir. Danıştay kararlarında, rekabet ihlaline ilişkin ciddi bulgulardan çok, öncelikle önaraştırma da elde edilen belge ve bilgilerin değerlendirilmesi sonucu, iddia konusu ihlallerin olmadığı yolunda kurula tam bir kanaat gelmesi hususunun varlığı aranmaktadır.

Yemek kartı firmalarının verdiği yemek kartı, iş yerleri ile bu iş yerlerinde istihdam edilen çalışanların işyeri dışında restoran, lokanta vs. mekânlarda nakit, kredi kartı vs. gibi ödeme araçları haricinde yemek yeme imkânı sunan kartlara verilen bir addır. Yemek kartı hizmeti veren firmalarla "hizmet sözleşmesi" imzalayarak çalışanlarının bu hizmetlerden yararlanmasını sağlayan müşteriler ile yemek kartı sistemi içerisinde bulunan ve yemek

(1) - Danıştay 13.Dairesinin 07.02.2011 gün ve E.2010-4155, K.2011-492 sayılı kararı

14-15/274-117

kartları karşılığında kullanıcılara yemek ve tüketime hazır gıda hizmeti sunan restoran, lokanta vs. türü iş yerleri olan üye işyerleri bu ilişkinin iki ayrı ayağıdır. Bir başka anlatımla, yemek kartı firmaları, bir taraftan çalışanlarına yemek hizmeti alan müşterilerle anlaşmakta diğer yandan da bu hizmeti müşterilerine sunmak üzere üye işyerleri ile anlaşmaktadır. Şikayet asıl olarak üye işyerleri kanadından gelmektedir. Üye işyerleri adı geçen firmaların, komisyon oranlarında bir paralellik olduğunu, her üye işyerinden hemen hemen aynı komisyon alındığını belirtmektedir. Oysa raportörlerce yapılan incelemede belirli bir iniş ve belirli bir yükseliş saptanamadığı belirtilmişse de, bu komisyonun uzun zaman aynı ölçüde kalması bu piyasada rekabet olmadığını ve anılan teşebbüslerin bir anlaşma veya uyumlu eylem içerisinde olduğu şüphesini arttırmaktadır. Öte yandan rapor ve kararda şikayetçi, iddiaları tam olarak karşılanmadığı da bir gerçektir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, adı geçen teşebbüslerin özellikle müşterilerle olan ilişkilerinde, 4054 sayılı yasanın 4.maddesine aykırı olarak anlaşma veya uyumlu eylem içerisinde olduğu yolunda ciddi bulgular olması bir başka deyişle önaraştırma da elde edilen belge ve bilgilerin değerlendirilmesi sonucu, iddia konusu ihlallerin olmadığı yolunda tarafımıza tam bir kanaat gelmemesi nedeniyle konunun derinlemesine araştırılması gerektiği kanısıyla ilgili teşebbüs hakkında 4054 Sayılı Kanun'un 41.maddesine göre soruşturma açılması gerekirken anılan teşebbüs hakkında şikayetin reddi ile bu konuda soruşturma açılmasına gerek olmadığına ilişkin kurulumuz kararına katılmıyoruz.

Reşit GÜRPINAR

Kurul Üyesi

Dr. Metin ARSLAN

Kurul Üyesi